

**PROGRAMA DE LIMBA ȘI LITERATURA GERMANĂ ȘI DIDACTICA
DISCIPLINEI PENTRU CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR ȘI A CATEDRELOR DIDACTICE VACANTE DIN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR**

**- Învățământul în limbile minorităților naționale -
- EDUCATORI / EDUCATOARE-**

LIMBA GERMANĂ

I. NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Conform art.9, alin.(2) din Legea 128/1997 privind statutul personalului didactic, **posturile și catedrele didactice vacante se ocupă prin concurs**. Anual, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului organizează concursul național pentru ocuparea posturilor și catedrelor didactice vacante, pe baza unei metodologii specifice.

Programa de concurs pentru postul de **educator / educatoare** are drept scop corelarea și actualizarea conținutului didacticii specialității cu noile achiziții din pedagogie, psihologie și didactică în vederea ocupării posturilor vacante cu cadre didactice care să răspundă standardului ocupațional specific.

Standarde profesionale pentru predarea în învățământul preșcolar:

1. Educatoarea cunoaște particularitățile de vârstă, individuale și ale grupului de apartenență ale copiilor și le valorifică în proiectarea, organizarea procesului de predare – învățare – evaluare
2. Educatoarea are o temeinică pregătire profesională: cunoaște și utilizează conținutul activităților predate în perspectivă curriculară și didactică acestora; dovedește aptitudini necesare predării tuturor activităților
3. Educatoarea creează în grupul de copii un climat afectiv pozitiv, caracterizat prin: încredere, acceptare, toleranță, dorință de învățare
4. Educatoarea utilizează, creează resurse materiale și implică resursele umane în activitatea sa (colegi, părinți, membri ai comunității locale)
5. Educatoarea realizează demersul didactic în așa fel încât toți copiii și fiecare în parte să-și dezvolte propriile capacități, înclinații, aptitudini
6. Educatoarea face legături intra-, inter-, și transdisciplinare, promovând aplicarea lor în contexte reale
7. Educatoarea folosește strategii de evaluare care motivează și stimulează copiii în învățare, îi ajută să se cunoască, să se autoevalueze, încurajând progresul fiecărui elev
8. Educatoarea colaborează cu membrii comunității școlare și cu familiile copiilor pentru atingerea obiectivelor educaționale
9. Educatoarea își analizează critic-constructiv experiența în vederea ameliorării activității viitoare
10. Educatoarea arată prin tot ceea ce face că respectă și răspunde nevoilor de dezvoltare individuală a copiilor, promovând un sistem de valori culturale, morale și civice

Educatorii /educatoarele care predau în grădinițele cu limbă de predare germană, pe lângă demonstrarea cunoștințelor, deprinderilor și aptitudinilor de specialitate și de metodica specialității în limba maternă, sunt evaluați/evaluate și la

limba și literatura germană și didactica disciplinei. În cadrul acestor activități se urmărește, în primul rând, evaluarea concepției didactice, a modalităților concrete prin care educatoarea îi pune pe copii în situații concrete de învățare, conducându-i la formarea de capacități și competențe prevăzute de programă, iar cunoștințele concrete de limbă și literatură germană sunt evaluate integrat cu didactica disciplinei.

II. COMPETENȚE VIZATE

Programa vizează atingerea următoarelor competențe:

- aplicarea programei școlare de limba germană, ținând seama de specificul și de necesitățile copiilor;
- cunoașterea materialelor auxiliare existente, în vederea selectării celor mai potrivite;
- stăpânirea cunoștințelor metodice necesare proiectării, desfășurării și evaluării activităților didactice;
- crearea unor situații de învățare, pornind de la texte adecvate particularităților de vârstă ale copiilor;
- aplicarea normelor limbii literare în orice activitate de comunicare;
- alegerea și aplicarea strategiilor de predare – învățare – evaluare potrivite particularităților de vârstă ale copiilor;
- utilizarea strategiilor interactive, participative, menite să motiveze copiii;
- realizarea unui demers didactic flexibil, în funcție de reacțiile/nevoile copiilor la un moment dat;
- utilizarea unor forme de management al clasei, în funcție de tipul de activitate proiectat;
- selectarea diverselor metode și procedee de lucru pe grupe, în perechi și individual;
- asigurarea unui mediu educativ propice cultivării încrederii, acceptării, toleranței, corectitudinii, exprimării libere;
- promovarea autonomiei, interacțiunii și posibilității de a lua decizii individuale sau de grup;
- valorificarea valențelor formative ale cunoștințelor în activitățile școlare și extrașcolare;
- demonstrarea creativității în utilizarea multifuncțională a resurselor materiale existente.

III. DOMENII DE COMPETENȚĂ

1. Curriculum și proiectare didactică

- 1.1. Documente de lucru ale educatoarei:
 - Programa de limba germană în grădiniță
 - Metodologia de aplicare a Programei de limba germană în grădiniță
 - Scrisori metodice pentru aplicarea programei
 - Fișa psiho-pedagogică a copilului
- 1.2. Documente de proiectare didactică:
 - planificare calendaristică
 - proiectare pe unități de învățare
- 1.3. Rolul educatoarei în predarea - învățarea limbii germane în unitățile și secțiile cu predare în limba germană
 - Particularități ale învățării limbii germane în unitățile și secțiile cu predare în limba germană

- Metode și procedee folosite pentru evitarea și înlăturarea greșelilor de pronunție, de limbă și de sens

2. Didactica povestirii

- 2.1. Metode de învățare a povestirii în limba germană
- 2.2. Abordarea textului literar – îndrumarea copiilor spre înțelegerea, analiza și interpretarea unui text
 - 2.2.1. Specificul abordării textului narativ – rezumatul, povestirea, identificarea pasajelor descriptive și dialogate dintr-un text narativ
 - 2.2.2. Specificul abordării textului liric – poezia, versul, strofa
- 2.3. Abordarea textului nonliterar – îndrumarea copiilor pentru înțelegerea textului funcțional

3. Didactica limbii germane

- 3.1. Particularitățile însușirii normelor limbii literare în grădiniță
- 3.2. Strategii de învățare și aplicare a noțiunilor elementare de fonetică și vocabular
- 3.3. Abordarea noțiunilor de limbă germană potrivit principiului concentric
- 3.4. Modalități de integrare a elementelor de construcție a comunicării în cadrul activităților specifice

4. Didactica receptării și producerii textelor orale (comunicarea orală)

- 4.1. Strategii de învățare și exersare a ascultării active
- 4.2. Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet)
- 4.3. Activități de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat
- 4.4. Comunicare verbală, nonverbală, paraverbală
- 4.5. Strategii de formare a comportamentului de emițător
- 4.6. Componentele comunicării dialogate – adaptarea la particularitățile interlocutorului
- 4.7. Metode și procedee, activități de învățare folosite în dezvoltarea exprimării orale
- 4.8. Soluții de prevenire și depășire a blocajelor în comunicare

5. Managementul grupei

- 5.1 Forme de realizare a obiectivelor activităților didactice organizate frontal, pe grupe, individual
- 5.2 Rolul materialelor și al mijloacelor de învățământ în cadrul activităților desfășurate

6. Conținuturi – Inhalte

LITERATUR

1. **Aufklärung:** Wesenszüge und Menschenbild. G.E.Lessing als Vertreter der Aufklärung
2. **Sturm und Drang:** Lebensgefühl und Kunstauffassung anhand eines Werkes.
2. **Klassik:** Kunstauffassung und Menschenbild anhand eines Werkes.
3. **Romantik:** Lebensgefühl, Menschenbild und Kunstauffassung anhand eines Werkes.
4. **Realismus:** Wesenszüge und Problematik anhand eines Werkes.
5. **Modernes Drama:** Problematik und Gestaltungselemente.
6. **Roman, Novelle, Kurzprosa des 20. Jahrhunderts:** Problematik und Gestaltungselemente anhand eines Werkes
7. **Lyrik:** Strukturen und Themen von der Aufklärung bis zur Gegenwart

Verbindliche Werke/ Autoren: G.E.Lessing: Nathan der Weise, J.W.Goethe: Faust I; Faust II in Auszügen, G. Büchner, B. Brecht (Drama), Fr. Dürrenmatt

Erwartungen:

Die Kandidaten sollen folgende Fähigkeiten/ Fertigkeiten vorweisen können:

- Selbstständigen Umgang mit poetischen und nicht poetischen Texten (Bearbeiten, Erklären, Analysieren, Herstellen von Zusammenhängen, etc)
- Stellungnahme zu aktuellen Themen der Gesellschaft beziehen, sowie Verbindungen herstellen zu literarischen Werken
- Transfer von Kenntnissen vornehmen (z.B. Gattungsspezifische Merkmale der gelesenen Werkformen zu identifizieren und auf neue Texte zu übertragen, Problematik eines Werkes auf die Gegenwart zu beziehen, etc.)
- Verfassen von literarischen und freien Erörterungen

Empfohlene Sekundärliteratur:

Frenzel, H.A. und E.: Daten deutscher Dichtung. Chronologischer Abriss der deutschen Literaturgeschichte, Bd.1 Von den Anfängen bis zum Jungen Deutschland; Bd.2 Vom Realismus bis zur Gegenwart, Deutscher Taschenbuch Verlag GmbH, München, 1981 (oder neuere Ausgaben)

Beutin, Wolfgang (u.a.), Deutsche Literaturgeschichte. Von den Anfängen bis zur Gegenwart, Stuttgart, Verlag J.B.Metzler, 1994

Barner, Wilfried (Hg.), Geschichte der deutschen Literatur seit 1945, Stuttgart, Verlag J.B.Metzler, 1994

Bantel, Otto/ Schäfer, Dieter: Grundbegriffe der Literatur, Cornelsen / Hirschgraben, 1990 /14.Auflage

SPRACHE

1. Phonetik und Orthoepie

- Die wichtigsten Ausspracheregeln
- Lange und kurze, dunkle und helle Vokale
- Stimmhafte und stimmlose Konsonanten
- Wortbetonung, Wortton, Redeton

2. Wortschatz

- Ableitung und Zusammensetzung
- Synonyme, Homonyme, Antonyme
- Wortfamilie und Wortfeld
- Redensarten und Redewendungen

3. Morphologie

a *Die beugbaren Wortarten*

- Das Verb: Einteilung nach der Selbstständigkeit, dem Sinn, der Rektion, dem Subjekt, der Bildung, der Konjugation; Zeiten und Zeitformen, Bildung und Verwendung der Zeitformen, Modus, Rolle im Satz
- Das Substantiv, der Artikel: Arten der Substantive, natürliches und grammatisches Geschlecht, Plural und Pluralbildung, Kasus/ Deklination, Rolle im Satz
- Das Adjektiv: Gebrauch und Rolle im Satz, Deklination, Komparation
- Das Pronomen: Arten, Deklination, Rolle im Satz
- Das Numerale: Arten, Rolle im Satz

b *Die unbeugbaren Wortarten*

- Das Adverb: Untergruppen, Bildung, Rolle im Satz
- Die Präposition: Rektion
- Die Konjunktion: Arten
- Die Interjektion: Sinn, Funktion

4. Syntax

- a. Der Satz: Struktur, Wortfolge; Einteilung nach: Selbstständigkeit, Inhalt, Aufbau
- b. Die Satzglieder und Satzgliedteile
- c. Satzverbindungen und Satzgefüge
- d. Nebensätze: Inhalt, Form, Stellung, Grad
- e. Besondere Satzformen: Ellipse, Schaltsatz

5. Orthographie und Interpunktion (neue deutsche Rechtschreibung)

Empfohlene Fachliteratur:

Duden: Die Grammatik, 1984 Die deutsche Rechtschreibung, 1996 (oder neuere Ausgaben),

Helbig, Buscha – Deutsches Übungsbuch, VEB Verlag Enzyklopädie, 1979

Gregor – Chiriță, Gertrud – Laut – und Klanggestalt des Deutschen, EDP, 1975

Karl – Marx – Universität Leipzig, Herder Institut: Übungen zu Schwerpunkten der deutschen Grammatik, 1986

METHODIK

EDUCATORITORI/ EDUCATOARE

1. Das Konzept der integrierten Beschäftigungen; Vorteile und Nachteile
2. Die Beobachtung (Methode und Beschäftigungstyp)
3. Die Bildbesprechung; das Besprechen eines Bilderbuchs; methodische Aufbereitung
4. Der Umgang mit Geschichten und Märchen
5. Medieneinsatz
6. Das freie Spiel im Kindergarten– Vorteile und Grenzen
7. Die Gedächtnisübung; Vorteile und Nachteile

Bei der Behandlung aller Themen wird erwartet, dass der Kandidat/ die Kandidatin seine/ ihre Erfahrung und Kreativität zur Geltung bringt.

Fachliteratur:

Fuchs – Strattmann, Gisela (Koord.) - Handreichung für Erzieherinnen, Hora Verlag, Sibiu 2000

Publikationen des Zentrums für Lehrerfortbildung , Mediasch

Kaminski, Diethelm: Lernideen mit Bildern, Verlag für Deutsch , München 1994

Kaminski, Diethelm: Bildergeschichten. Aufgaben und Übungen, GI , München 1987

Kaminski, Diethelm: Literarische Texte in der Unterrichtspraxis. Eine Beispielsammlung, GI, München 1984

Laveau, Inge/ Nicolas, Gerd/ Sprenger, Margret: Bild als Sprech Anlass, Werbeanzeigen, GI München, 1988

- Maar, Michael/Maar, Paul: Bild und Text. Literarische Texte im Unterricht, GI München, 1988
- Dommel,H. / Lehnert, Uwe.: Lieder und Musik im Deutschunterricht. Fernstudien-einheit, 2000, München., 1994
- Frankenberg, Barbara/Fuhr, Lisa: Visuelle Medien im Deutschunterricht. Fernstudien-einheit, Goethe-Institut, Erprobungsfassung, München, 1997
- Brandt, Marie-Luise: Video im Deutschunterricht. Fernstudieneinheit 13, Langenscheidt, München, 1997.
- Appeltauer, Ernst: Grundlagen des Erst- und Fremdsprachenerwerbs, Fernstudien-einheit 15, Langenscheidt, München, 1997.
- Schwerdtfeger, Inge: Gruppenarbeit und innere Differenzierung, Fernstudieneinheit 29, Langenscheidt, München, 2001.
- Lüger, Heinz – Helmut: Routinen und Rituale in der Alltagskommunikation, Fernstudieneinheit 6, Langenscheidt, München, 1993 .
- Müller, Bernd – Dietrich: Wortschatzarbeit und Bedeutungsvermittlung, Fernstudien-einheit 8, Langenscheidt, München, 1994.